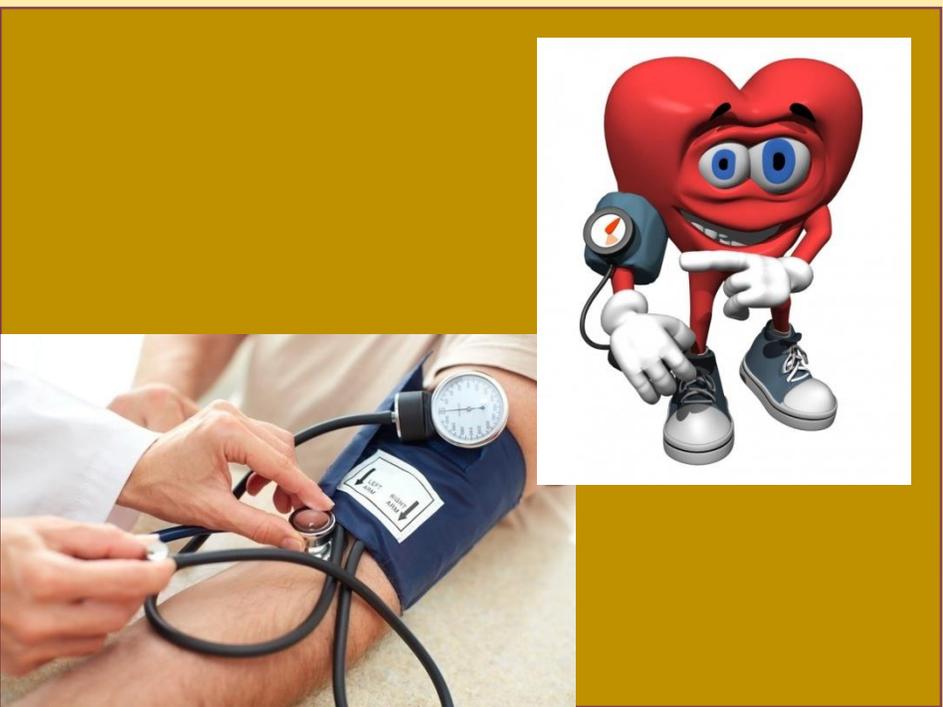
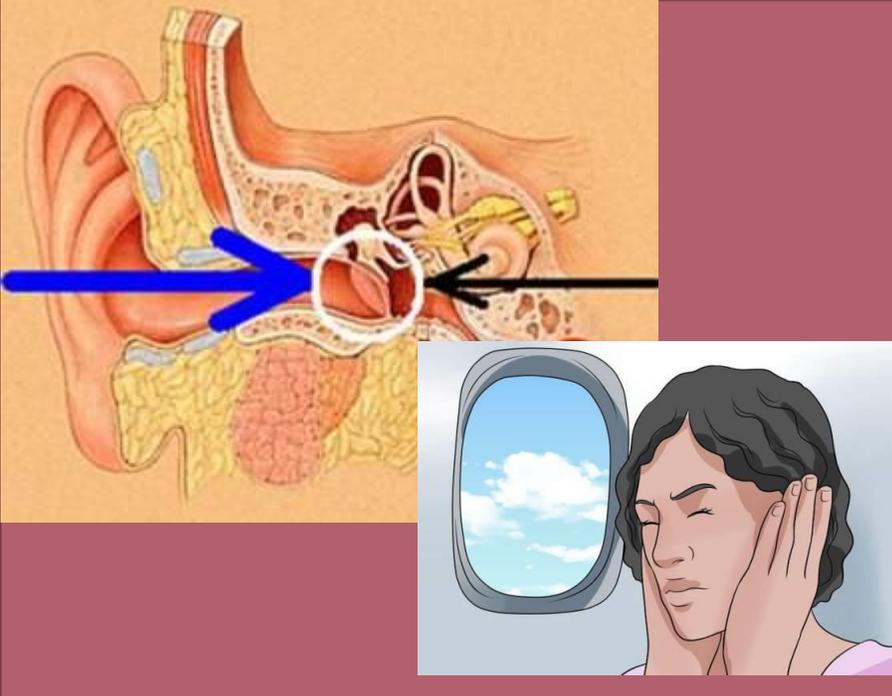

PRITISAK ČVRSTIH TELA

Goran Ivković, profesor fizike

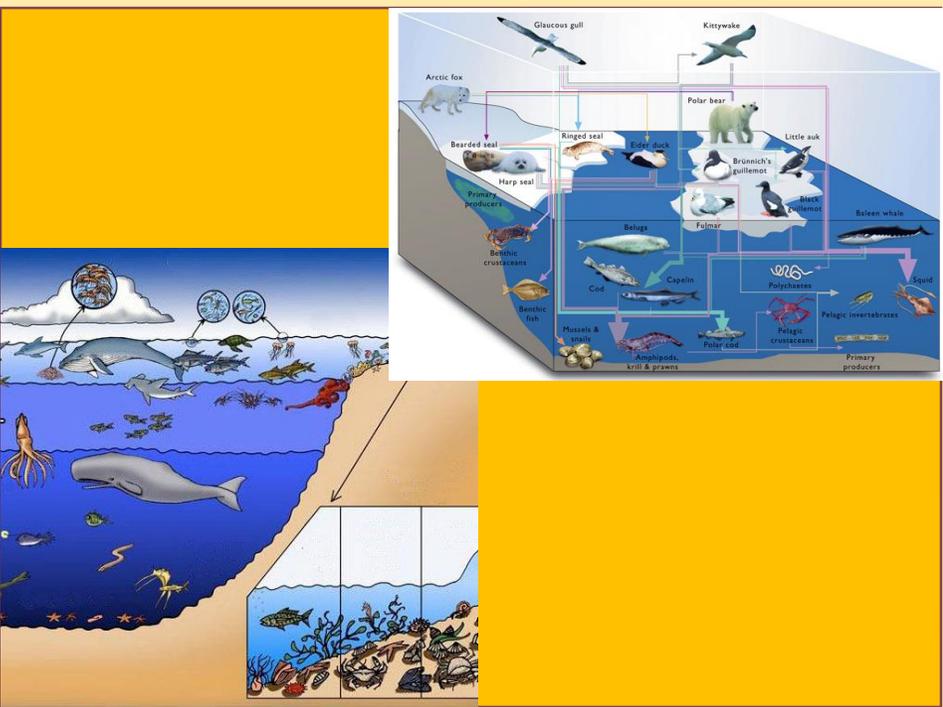
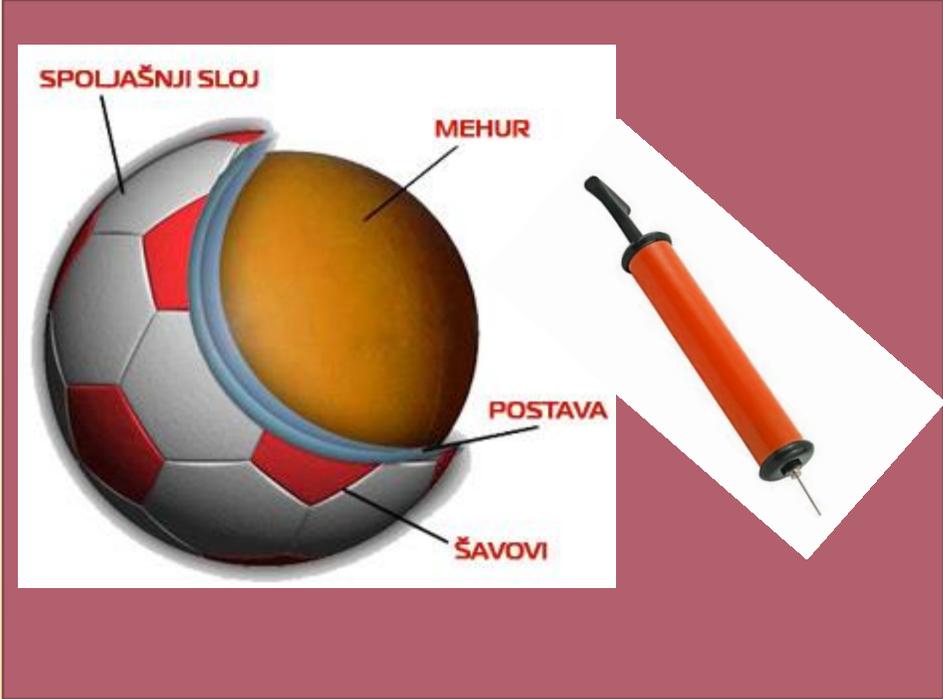
Da li ste nekada čuli za reč PRITISAK?

METEOROLOŠKE STANICE

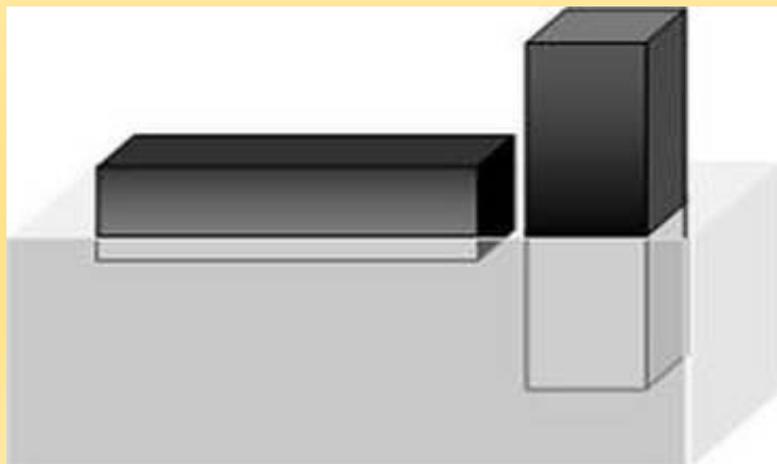
Temperatura: 10.8°C
Rel. vlažnost: 81%
Pritisak: 1003hPa
Brzina [m/s] i smjer vjetra: 2.0 - E
Nebo: Slaba kisa

Hrvatski Meteorološki zavod

PRITISAK ČVRSTIH TELA

Posmatramo dve cigle istih dimenzija i od istog materijala. Ove cigle su postavljene na površinu peska kao na slici. Primećujemo da je jedna više potonula, a druga manje.

Svako telo koje stoji na nekoj podlozi vrši pritisak na nju.

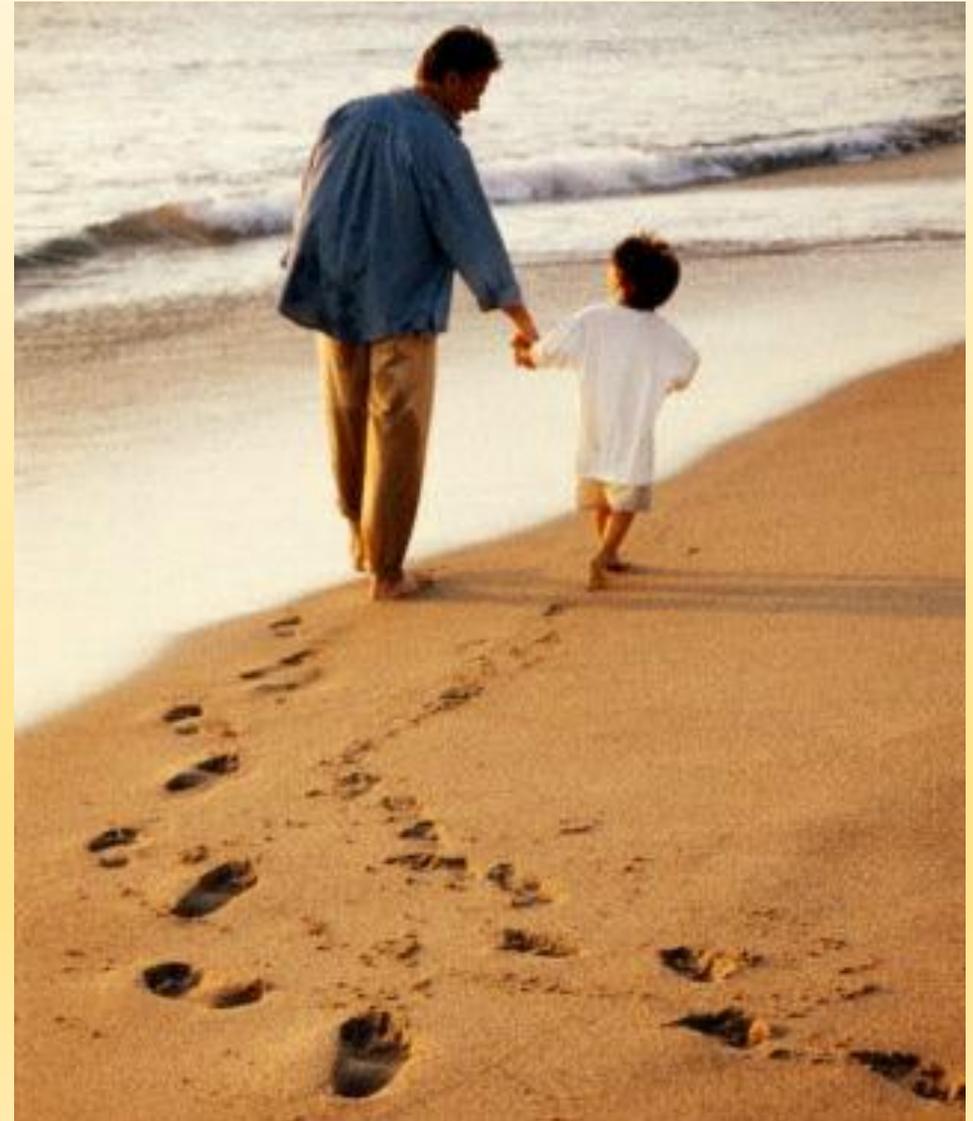
Cigla desno je više potonula zato što vrši veći pritisak na podlogu.

PRITISAK ČVRSTIH TELA

Pogledajmo na slici otiske stopala. Čiji su otisci dublji i zašto?

Sa povećanjem SILE povećava se pritisak. Ukoliko smanjujemo SILU pritisak se smanjuje.

PRITISAK ČVRSTIH TELA

Sa povećanjem SILE povećava se pritisak. Ukoliko smanjujemo SILU pritisak se smanjuje.

Zamislite da vas nagazi devojka u patikama, ili ta ista devojka u cipelama sa tankom štiklom. Kada će vas više zaboleti?

Kada je veća sila?

U kom slučaju je dodirna površina veća?

Sa povećanjem dodirne površine smanjuje se pritisak i obrnuto. Ukoliko smanjujemo dodirnu površinu pritisak se povećava.

PRITISAK ČVRSTIH TELA

Sa povećanjem **SILE** povećava se pritisak. Ukoliko smanjujemo **SILU** pritisak se smanjuje.

Sa povećanjem **dodirne površine** smanjuje se pritisak i obrnuto. Ukoliko smanjujemo **dodirnu površinu** pritisak se povećava.

PRITISAK I SILA (F) SU DIREKTNO SRAZMERNI

DODIRNA POVRŠINA (S) I PRITISAK SU OBRNUTO SRAZMERNI

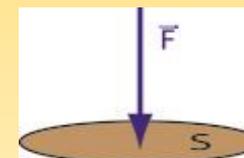
PRITISAK

$$p = \frac{F}{S}$$

SILA [N]

DODIRNA
POVRŠINA [m²]

Pritisak je srazmeran sili, a obrnuto je srezmeran dodirnoj površini. Sila deluje normalno na površinu.

PRITISAK ČVRSTIH TELA

ПРИТИСАК

$$p = \frac{F}{S}$$

СИЛА [N]

ДОДИРНА
ПОВРШИНА [m²]

Merna jedinica za pritisak je Pa (Paskal).

$$1Pa = \frac{1N}{1m^2}$$

Blez Paskal je poznati naučnik 17. veka.
Bavio se fizikom, matematikom i
filozofijom.

Da bi pomogao svom ocu u poslu smislio
je prvu mašinu za računanje.

U fizici se bavio proučavanjem pritiska u
tečnostima i gasovima.

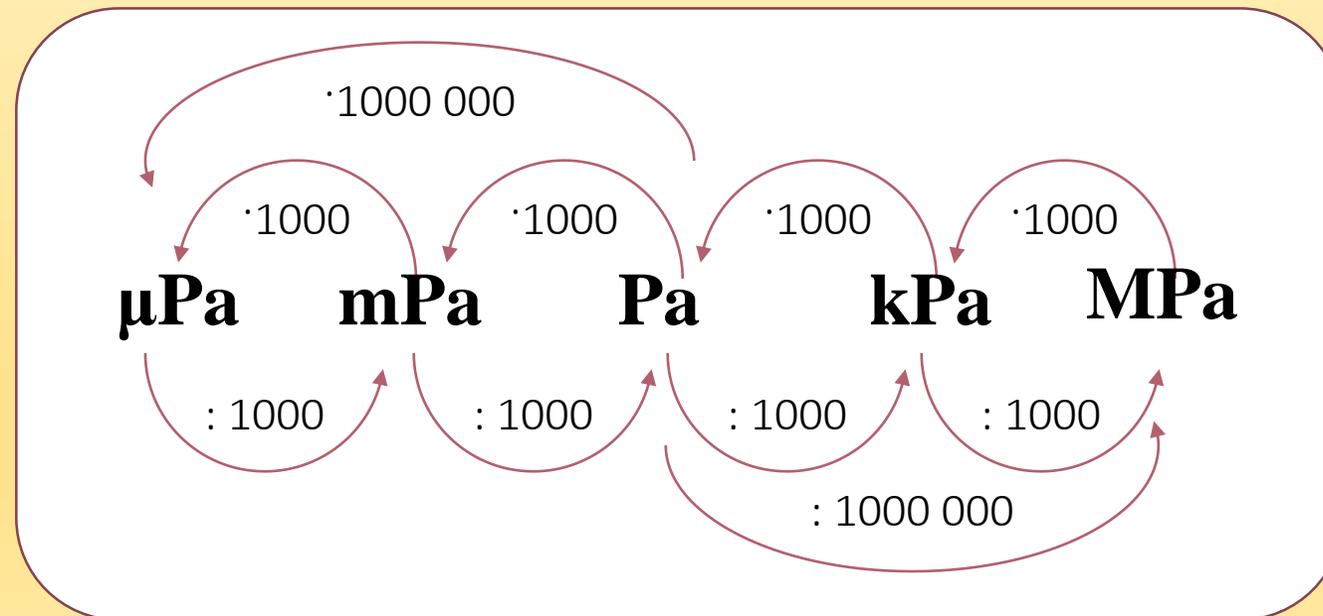
1 m²

PRITISAK ČVRSTIH TELA

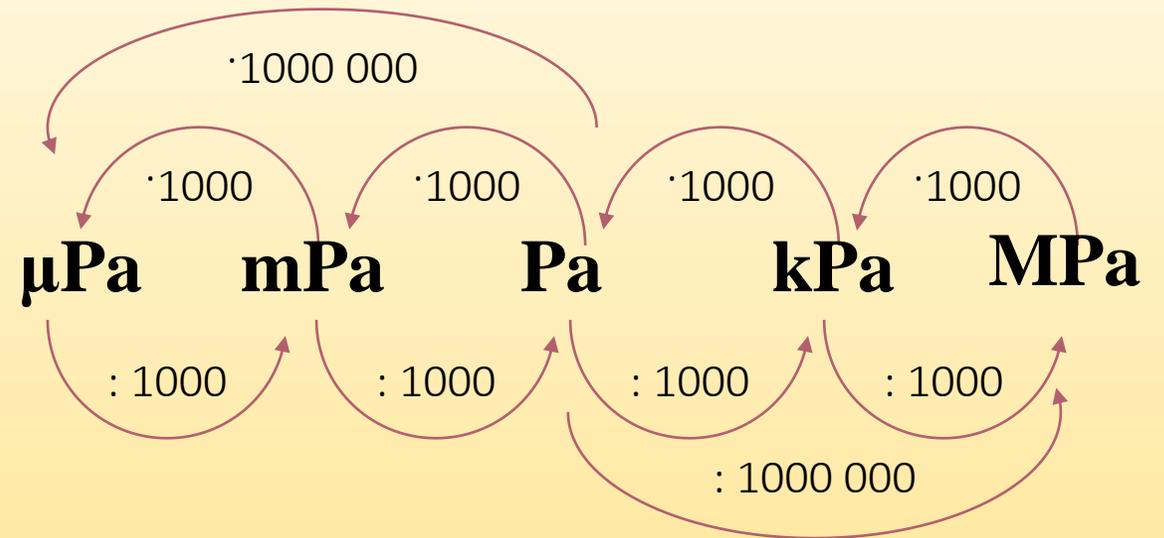
Pritisak je fizička veličina koju označavam p , a merna jedinica je Pa.

Od Pa postoje manje i veće merne jedinice.

PRITISAK ČVRSTIH TELA

Prebaci 0,05 kPa, 13 000 mPa i 250 000 μPa u Pa.

$$0,05kPa = 0,05 \cdot 1000Pa = 50Pa$$

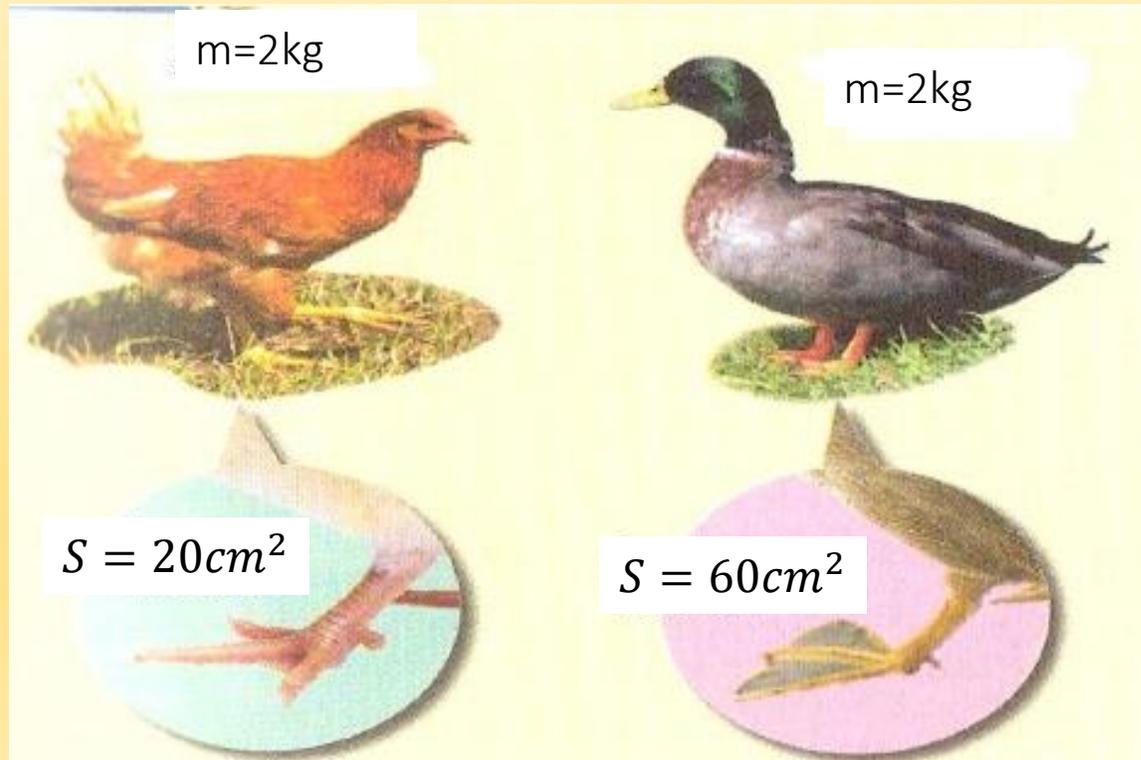
$$13\ 000mPa = 13\ 000 : 1000Pa = 13Pa$$

$$250\ 000\mu Pa = 250\ 000 : 1000\ 000Pa = 0,25 Pa$$

PRITISAK ČVRSTIH TELA

Zašto se patka može pomerati glatko bez zaglavljivanja nogu u blato, dok kokoška nije u mogućnosti da to uradi?

PRITISAK ČVRSTIH TELA

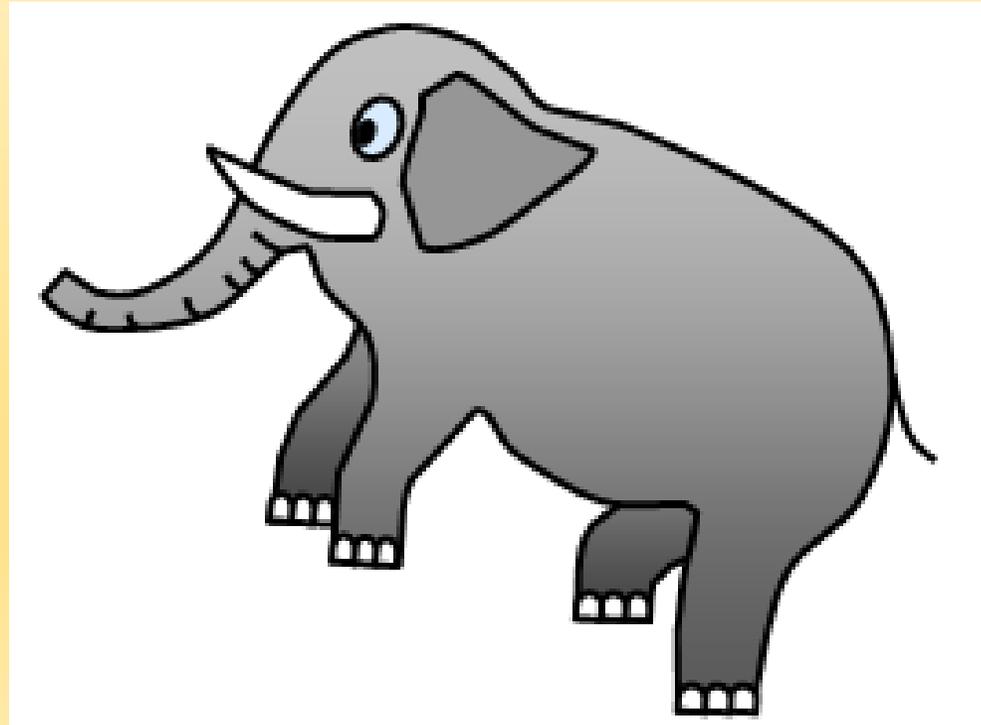
Tenkovi moraju da se kreću po najtežim terenima (pesak, blato itd.), a da se ne zaglave. Kako im to uspeva?

PRITISAK ČVRSTIH TELA

Da li je veća težina slona kada stoji na jednoj ili četiri noge?

Kada je veći pritisak na podlogu, kada slon stoji na jednoj ili četiri noge?

PRITISAK ČVRSTIH TEĻA

Zašto na kaišu torbe postoji jedan deo kao na slici?

PRITISAK ČVRSTIH TELA

Mačka uspeva brzo da se popne uz drvo. Zašto?

